

Zustände geschehend: मुस्पष्टो विनिद्रो ऽनुभवो हि मे KATHĀS. 81, 61. — 2) *aufgeblüht* H. 1129. हेमाब्ज HARIV. 13771. KUMĀRAS. 3, 80. Spr. 1600. KHANDOM. 103. Verz. d. Oxf. H. 187, b, No. 428, 8. PAÑKĀR. 3, 3, 3. *geöffnet* von Augen: श्रुतो विनिद्रं सकृत्ता विलोचने कोरामि न VIKR. 132. — 2) m. Bez. eines best. über Waffen gesprochenen Zauberspruches R. 1, 30, 6.

विनिद्रक (von विनिद्र) adj. *wach, erwacht:* सुप्त° KATHĀS. 106, 56.

विनिद्रत्व (wie eben) n. *das Wachsein* H. 319.

विनिद्राम् adj. RĀGĀ-TAR. 8, 2139 fehlerhaft für निद्रिद्राम् *schlafen wollend, schläfrig* vom desid. von 2. द्रा mit वि.

विनिनीषु (vom desid. von 1. नी mit वि) adj. *zu leiten —, zu ziehen beabsichtigend:* प्रज्ञा: RAGH. 9, 23.

विनिन्द (von निन्द् mit वि) 1) adj. *spottend* so v. a. *übertreffend* PAÑKĀR. 1, 3, 78. 14, 59. — 2) f. *आ das Schmähnen, Lästern:* मरुद्दिनिन्दा BHĀG. P. 4, 4, 13.

विनिन्दक (wie eben) adj. *verspottend:* वेद्° MĀRK. P. 10, 58. Verz. d. Oxf. H. 10, a, N. 4. *spottend* so v. a. *übertreffend* Glr. 2, 6.

विनिपात (von 1. पत् mit विनि) m. 1) *Fall, Sturz, = निपात* MED. t. 218. = *अवपान* d. i. *अवपात* (ÇKDR. dagegen liest *अवमान*) H. an. 4, 126. in übertr. Bed. so v. a. *Unfall, Ungemach;* = *दैवतो व्यसनम्* H. an. = *देवादिव्यसन* MED. त्रपतां बुद्धतां चैव विनिपातो न विद्यते M. 4, 146. MBH. 3, 331. 4, 622. नैकात्तविनिपातेन (= *अत्यन्ताभिनिवेशेन* NILAK.) विचचारि कथं न 12, 2859. 8091. ÇĀK. 70, 1. 2. MĀLAY. 69, 5. °गत Spr. 732 (II). 2932. PAÑKĀT. 92, 5. 203, 2. KULL. zu M. 4, 145. °प्रतिक्रिया KATHĀS. 13, 113. °प्रतीकार PAÑKĀT. 92, 4. HIT. 119, 18. KULL. zu M. 7, 147 (विनिपात: falschlich). so v. a. *Tod* M. 8, 185. क्रोधो हि सर्वतपसा विनिपातहेतुः *das zu Schanden Werden* Spr. (II) 1977. — 2) *das Fehlgehen:* अविनिपातं स्मृतिं च ÇĀṆKU. GRU. 2, 10.

विनिपातक (vom caus. von 1. पत् mit विनि) adj. *zu Schanden machend, vernichtend:* श्रेयसाम् (रोषः) MBH. 12, 13881.

विनिपातिन् (von 1. पत् mit विनि) adj. *fehlgehend:* धर्मेष्टविनिपातिनः ĀPAST. 2, 29, 5.

विनिर्वर्ण (von 1. बर्ण् mit विनि) adj. *niederschmetternd:* द्विषताम् MBH. 3, 879. मुरारि° 9, 2364. 2528. An der ersten und letzten Stelle विनिर्वर्ण, an der zweiten विनिर्वर्ण ed. Calc.

विनिर्वर्दिन् (wie eben) adj. dass.: अमित्र° MBH. 3, 16991. विनिर्व° ed. Calc.

विनिमय (von 3. मा mit विनि) m. 1) *Tausch, Vertauschung* H. 869. HALĀJ. 2, 418. अविहितश्चैतेषां विनिमयः ĀPAST. 1, 20, 14. विनिमये कर् MBH. 3, 17194. KATHĀS. 73, 349. MBH. 13, 3465. 3468. COLEBR. Alg. 38. RAGH. 1, 26. MĀLAY. 31. ÇIC. 7, 65. KATHĀS. 80, 48. 50. SĀH. D. 734. BHĀG. P. 1, 1, 1. 5, 26, 28. KĀC. zu P. 8, 2, 60. द्रव्य° DHĀTUP. 31, 1 (°विनिमय gedr.). कार्य° Reciprocitāt MĀLAY. 9, 8. — 2) *Verpfändung* MED. k. 128. ÇABDAM. im ÇKDR. विक्रयैर्मा विनिमयैर्द्वा गोमांसखादको। व्रतं चान्द्रायणं कुर्यादधे सात्तादधी भवेत् || GOBHILA in PRĀJACĪTTAT. nach ÇKDR.

विनिमेष (von 1. मिष् mit विनि) m. *das Schliessen* (der Augen): नयनविनिमेष (als Zeichen) KIR. 12, 26.

विनियम (von यम् mit विनि) m. *Beschränkung:* वैश्यस्य वर्तमानस्य वैश्यायाम् — भूदायां चापि — तयोर्विनियमः स्मृतः *eine Beschränkung auf*

diese beiden MBH. 13, 2552.

विनियोक्तृ (von 1. युञ् mit विनि) nom. ag. 1) *der Jmd an Etwas (loc.) stellt, — Etwas thun heisst:* तेषु तेषु हि कृत्येषु विनियोक्ता महेन्द्रः MBH. 3, 1225. SIDDH. K. zu P. 1, 4, 98. सा (श्रुतिः) त्रिविधा विधात्री अभिधात्री विनियोक्ता च *die specielle Anordnung enthaltend, die Unterscheidung angehend* KĀTJ. ÇR. Comm. 23, 13. fg. — 2) *Verwender:* आदाता सम्यगर्थानां विनियोक्ता च पात्रवित् KĀM. NITIS. 4, 17.

विनियोग (wie eben) m. 1) *Vertheilung:* ऋत्विक्कर्मणाम् NIR. 1, 8. — 2) *Anstellung an ein Geschäft (loc.), Beauftragung mit Etwas; die Einem angewiesene Beschäftigung:* अनेनेदं तु कर्तव्यं विनियोगः प्रकीर्तितः ĀBNIKAT. im ÇKDR. सारथ्ये मद्राजस्य MBH. 1, 542. अतश्च विनियोगे ऽस्मिन्भवतो विनियोजिताः R. 3, 60, 38. 5, 90, 26. °प्रमादा हि किंकराः प्रमविल्लुषु KUMĀRAS. 6, 62. विनियोगं च भूतानां धातैव विद्धात्पुत MBH. 12, 8528. MĀRK. P. 48, 41. — 3) *Anwendung, Verwendung, Gebrauch* (z. B. eines Verses im Ritual), überall bei Comm. TAITT. ĀR. 10, 33. 35. ŚAIM. 1, 32. व्यूहानां विनियोगज्ञः HARIV. 13014. गुणानां वल्लानां च पणाम् RAGH. 17, 67. WEBER, RĀMAT. UP. 292. ÇĀṆK. zu BRH. ĀR. UP. S. 53. 206 (अ°). 266 (pl.). 269. 275. PAÑKĀR. 1, 5, 13. 2, 5, 23. 3, 14, 1 (pl.). 4, 5, 9. S. 238. 278. Verz. d. Oxf. H. 98, a, 25. 106, b, No. 161. fg. 219, b, No. 525. 229, a, No. 561. तथात्रशेषविनियोगं कुर्यात् KULL. zu M. 3, 253. धनस्य संग्रहो विनियोगे च zu 9, 11. 11, 20. DHŪRTAS. 84, 16. P. 1, 3, 32. Schol. HIT. 98, 15. कदापि तावदेवंविधे कर्मण्येतस्य देहस्य विनियोगः ब्राह्म्यः 99, 13. शब्द° Comm. zu NĀJAS. 2, 1, 55. पृथिव्यादीनां यथाविनियोगं (*wie sie der Reihe nach angewandt —, aufgeführt worden sind*) गुणा इन्द्रियाणां यथाक्रममर्थं विषया इति zu 1, 1, 14. — 4) *Relation, Correlation* NILAK. 193. VS. PRĀT. 6, 21. P. 8, 1, 61. Ind. St. 10, 413. 417. MADHUS. ebend. 1, 14. 15. fg. अङ्गसंबन्धबोधको विधिर्विनियोगविधिः। त्रीहिर्यज्ञेत समिधो यज्ञतीत्यादिः 19. fg. — 5) als Erklärung von अघिकार 8) KĀC. zu P. 1, 3, 11. — 6) = अर्पणं फले H. 1520. wohl = 3).

विनियोगसंग्रह m. Titel eines zum SV. gehörigen Pariçishṭa Ind. St. 1, 59.

विनियोष्य (von युञ् mit विनि) adj. *anzuwenden, zu verwenden, zu gebrauchen:* प्राप्तश्चाद्यस्ततः पात्रे विनियोष्यो विधानतः MĀRK. P. 16, 57. न तत्र दण्डो बुधेन विनियोष्यः Spr. 3243.

विनिर्गम (von 1. गम् mit विनिस्) m. 1) *das Hinausgehen, Fortgehen:* अनीकात् M. 7, 2498. R. GORR. 2, 14, 22. गृहात् VARĀH. BRH. S. 28, 9. स्वनगर्याः KATHĀS. 70, 2. 100, 32. BHĀG. P. 10, 1, 65. अन्तर्गृहगताः काश्चिद्वाप्यो लब्धविनिर्गमाः 29, 9. MBH. 13, 6315. अमुविनिर्गमकाले KHANDOM. 36. लिङ्ग° (लिङ्गादिनिर्गमे ed. Bomb. = लिङ्गशरीरनाशे सति Comm.) BHĀG. P. 3, 27, 29. बर्हिर्मन्त्रविनिर्गमः so v. a. *das Ruchbarwerden* MĀRK. P. 27, 5. 6. — 2) *das letzte Drittel eines astrologischen Hauses* VARĀH. BRH. 22 (20), 6.

विनिर्घोष (von घुष् mit विनिस्) m. *Klang, Laut:* यथाशनेर्विनिर्घोषो वज्रस्येव च पर्वते MBH. 3, 1565. कलहसविनिर्घोषैः 13, 5271.

विनिर्जय (von 1. जि mit विनिस्) m. *Besiegung:* पाण्डवानाम् MBH. 3, 15188.

विनिर्णय (von 1. नी mit विनिस्) m. *Entscheidung, ein maassgebender Ausspruch in Betreff von Etwas* (gen.): कार्याणाम् M. 1, 114. कार्य° 8,